

Tompa Andrea – Vaslaci
meséje alapján a foglalkozástervet kidolgozta:
Pászthy-Sipos Andrea

A foglalkozás címe, témája:	Vaslaci
A foglalkozás célja:	Kritikus gondolkodás fejlesztése, empátia erősítése.
A foglalkozás hossza:	90 perc
Célzott korosztály:	középiskolások
Milyen tanórákra javasolt ez a terv:	magyar nyelv és irodalom, etika

Részletes leírás

(Szükséges a mese előzetes ismerete.)

I. Ráhangolódás – önvédelmi mechanizmusok (6-10 perc)

1. A térben némán sétáljon a teljes csoport, és adott jelre két vagy három ember alkosson egy-egy csoportot olyan módon, hogy ketten-ketten egymás felé fordulva fent összeérintik a tenyerüket, és aki nem talál ilyen társat, az igyekezzen két egymáshoz támaszkodó ember között menedéket nyerni!
2. Keressen mindenki a térben olyan helyet és testhelyzetet, amelyikkel a leginkább ki tudja fejezni a reakcióját (érzelmeit, gondolatait) egy elképzelt kényes kérdésre!

Fontos, hogy a kényes kérdést senkinek nem kell kihangosítania, csak azt kell megmutatni, milyen helyzetben tudja elképzelni magát egy őt (meg)érintő kényes kérdés elhangzása után.

3. Akinek van kedve, mondja is ki, mit érez, mit gondol az őt (meg)érintő kérdés felidézése kapcsán!
4. Alakítsunk ki a résztvevők között 4 csoportot!
 - A) Például a megmutatott reakciókat csoportosítva alakítsuk ki a csoportokat!
 - B) Vagy 4 diáknak legyen feladata valamilyen segítő, feloldó, megnyugtató mondattal „meghívni” a csoportjába a tetszőlegesen kiválasztott társakat!

II. Társadalmi jelenségek és általános megítélésük (6 perc + 4 perc)

4 csoportban egy-egy a meséből kiemelt idézetről beszélgessenek először csak egymás között a diákok, majd készüljön el a csoportok megbeszéléseinek eredményeként egy közös kulcsszavas táblázat!

	Ki mondja? Miért mondja? Milyen ember ő?	Milyen a társadalmi megítélése?
„Meddig kell még nekünk ezt a cudar életet cipelni a hátunkon? Semmink sincs, immár gyermekeket sem ad a Teremtő, mert túl öregek vagyunk.”	<ul style="list-style-type: none"> • <i>idős(ebb) pár tagja</i> • <i>gyermektelen</i> • <i>kiábrándult / beletörődő</i> • <i>hívő</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>haszontalan</i> • <i>teher</i> • <i>unalmas</i> • <i>értékes tapasztalat, tudás birtokosa</i>

„Honnét adjak, fiam, tejet néked, ha egyszer semmink nincs. Egy marék kukoricánk van, azt főzöm meg neked.”	<ul style="list-style-type: none"> • <i>szegény, rászoruló szülő</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>odaadó szülő</i> • <i>anyatej nélküli anya</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>tápszerrel tápláló anya</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>felelőtlen</i> • <i>alkalmatlan</i> • <i>alkalmazkodó</i> • <i>odaadó</i>
„... nekünk nem kell, mert mi öregek vagyunk, s jóllakunk a boldogsággal, ahogy nézzük a fiunkat.”	<ul style="list-style-type: none"> • <i>odaadó szülők</i> • <i>egymással harmóniában élők</i> • <i>már nem aktívak</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>a fiataloké a világ?</i>
„Nem lopott az én drága édesanyám egyetlen kendőt se egész életibe.”	<ul style="list-style-type: none"> • <i>megvádolt szegény (?) ember gyermeke</i> • <i>védi a szeretett édesanyját</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tiszteletre méltó</i> • <i>„nem zörög a haraszt”</i> • <i>a tájszólás nem komolyan veendő emberé</i>

(Nem elvárt, de lehetséges megoldások szerepelnek dőlttel.)

III. A gyermek érkezése (3-4 perc + 5 perc + 3-4 perc)

1. Gondoljuk végig közösen, milyen élete lehetett az első idézetet kimondó pár egyik és másik tagjának! (Van-e különbség a megélésekben?)

	Hogyan élték meg a gyermektelenséget?	Hogyan változtat rajtuk egy gyermek érkezése?
idős(ebb) apa	<i>szabadság, elfogadás, remény</i>	<i>felelősség</i>
idős(ebb) anya	<i>hiányérzet, háritás</i> <i>kirekesztettség, szégyen, önvád</i>	<i>öröm, büszkeség</i> <i>félelem</i>

(Nem elvárt, de lehetséges megoldások szerepelnek dőlttel. Valódi különbséget nem feltételez ez a megoldás a szülői szerepek között.)

2. Mindenki keressen a szövegből a megéléseket alátámasztó szövegrészleteket!
3. Alakítsanak a résztvevők újabb csoportokat aszerint, hogy a megtalált szövegrészlet kinek a nézőpontjából érvényes! Az egyes csoportok beszéljék is meg, mit miért gondolnak ezt a kérdést alátámasztó idézetnek!
Majd mondják is mindezt el a többi csoportnak!

idézet	megélés	nézőpont
„– Hagyjad, te asszony. Nem minekünk kell elszámoltatni itt a földön az Urat. Nem a mi dógunk. – Hát mi a mi dógunk, te ember? – mondta az asszony nagy szomorún és ment tovább a férje nyomában a mély hóban.”	<i>háritás</i> <i>elfogadás</i> <i>hiányérzet</i>	<i>férj</i> <i>asszony</i>
„Hát már öreg vagyok és bolond, de én még a gyermeki hangot megismerem.”	<i>remény</i>	<i>asszony</i>
„Erre a két öreg úgy felvidul, de úgy, hogy egymás keziből veszik ki a gyermeket, csak nézik, forgatják, ámulnak. – Te, te! Isten adta! Te – mondják mind neki. –	<i>ámulat</i> <i>boldogság</i> <i>hála</i>	<i>a két öreg</i> <i>(akiket az elbeszélő nevez „két öreg”-nek; azaz az elbeszélő)</i>

Látod, te ember, látod, jaj, fiam. Édes fiam – mondja mind a kettő s úgy csorog a könny az öreg arcukon, de úgy, mint a tavaszi patak.”		
„Nagyot néz a szomszéd, nem mond semmit, de az öreg hozza a bögrét tele friss tejjel.”	<i>gyanakvás elhallgatás tapintat/segitőkészség</i>	<i>szomszéd</i>
„– Hogy híjják a fiadat, te Laci? – Éppen úgy, mint engem. Lacinak. Vas Lacinak.”	<i>büszkeség vállalás/önigazolás</i>	<i>férj</i>

IV. Gondolkodjunk a gyermek szülőanyjának történetéről is! (2 perc + 3-4 perc)

1. Olvassuk el a mese rövid részletét!

„A bíró meg azt mondja, hogy de bizony lopott az a kendő, tudja ő, mert a gazdáját is ismeri. Mert az a kendőt ő vette a saját szolgálóleányának egy vásárban.

– S ha úgy volt, hogy a szolgálóleányának a kendője volt, akkor azt is tudja, hogy mi volt abba a kendőbe, amit édesanyám meg édesapám az erdőn talált?

– Hát a leány szép kerek válla, mi volt? – feleli a bíró nagy dühösködve és kikacagva az apró embert.

– Nem úgy volt a! – kiáltja Vas Laci. – Mert abba az én életem volt!

– Miféle életed? – mondja a bíró, mert akkor igen elkezdett már csodálkozni.

A szolgálóleány pedig éppen ott állt a bíró megett s kezdett mind sápatabb lenni. Sújja is oda a bírónak, hogy:

– Hagyja, bíró uram, nem bánom azt a kendőt. Elveszítettem, mikor az erdőn jártam. Régen vót már a’. Hagyja, nem kell nekem az má, másikat adott.”

2. Mit nem mond ki a részletben a szolgálóleány? Fogalmazzuk meg, milyen gondolatokat, érzelmeket, indulatokat hallgat el ez a lány! Miért mondja mégis azt, amit mond! Milyen az ő társadalmi megítélése?

Összegzésnek készülhet újabb táblázat:

	<i>Hogyan éli meg?</i>	<i>Hogyan látja a környezetét?</i>
<i>az elhallgatott gondolatok, érzelmek, indulatok</i>	<i>szégyen, büntudat, tagadás, felejtés szándéka</i>	<i>ha tudják, hogy szerető... ha nem tudják, hogy szerető...</i>
<i>a felvállalt élet, a lemondás</i>	<i>Még mindig a bíró mögött van, kapott másik kendőt az „elveszített” helyett, tehát nem változott a szeretői helyzete.</i>	<i>ha van (másik) gyermeke... ha nincs (másik) gyermeke...</i>

V. A nagy kérdés: „Kié a gyermek? Aki szülte, vagy aki felnevelte?” (1 perc + 10 perc + 4-5 perc + 1 perc + 2-3 perc + 3 perc + 4-5 perc)

1. Alakítsunk újra csoportokat! (Létszámtól függően kettőt vagy négyet – az utóbbi esetben két-két csoport ugyanazt dolgozza fel!)

A csoportalakítás szempontja lehet: Ki szerint van/volt a szolgálólánynak másik gyermeke is?

2. Idézzük fel, hogy más ismert történetekben is találkozhatunk a „kié a gyermek?” kérdéssel! A csoportok a világirodalomból hozott példákat beszéljék meg, majd találjanak ki a történet megjelenítésére alkalmas állóképet vagy néma jelenetet! Illetve fogalmazzanak meg egy-egy tételmondatot a kapott példázat alapján!

A) csoport

A Bibliában Salamon király híres megoldása az anyai szeretetről tanít.

„Abban az időben két parázna nő jelent meg a királynál, és megálltak előtte. Az egyik nő ezt mondta: Kérlek, uram, én ezzel a nővel egy házban lakom, és én ott szültem nála abban a házban. Három nappal az után, hogy szültem, ez a nő is szült. Csak magunk voltunk a házban, nem volt velünk senki idegen; kettőnkön kívül senki sem volt a házban. De egy éjjel meghalt ennek a nőnek a fia, mert ráfeküdt. És fölkelt éjfélkor, elvette mellőlem a fiamat, amíg szolgálólányod aludt, és a keblére fektette, az ő halott fiát pedig az én keblemre fektette. Amikor reggel felkeltem, hogy megszoptassam a fiamat, láttam, hogy halott. De amikor reggel jól megnéztem, kitűnt, hogy nem az a fiú volt, akit én szültem. Ekkor a másik nő ezt mondta: Nem úgy van! Az én fiam él, a te fiad az, aki meghalt. Amaz viszont ezt mondta: Nem igaz! A te fiad halt meg, és az én fiam az, aki él! Így vitakoztak a király előtt. Akkor ezt mondta a király: Ez azt állítja: az én fiam él, a te fiad halt meg. Amaz meg ezt mondja: nem igaz; a te fiad halt meg, és az én fiam az, aki él. Azért ezt mondta a király: Hozzatok ide egy kardot. Oda is hoztak egy kardot a királynak. A király ezt parancsolta: Vágjátok ketté az élő gyermeket, és adjátok oda egyik felét az egyiknek, másik felét a másiknak! Ekkor azt mondta az élő gyermek anyja a királynak, mivel megesett a szíve a fián: Kérlek, uram, adjátok neki inkább az élő gyermeket, csak meg ne öljétek! A másik azonban ezt mondta: Ne legyen se az enyém, se a tiéd, vágjátok ketté! Ekkor megszólalt a király, és ezt mondta: Adjátok annak az élő gyermeket, és ne öljétek meg, mert ő az anyja!”

(Biblia, Királyok 1. könyve, 3. 16-28.)

B) csoport

Bertolt Brecht *A kaukázusi krétakör* című drámája ezzel (is) foglalkozik.

„Brecht szerint a legvéresebb időkben is élnek jó emberek. Egy nő menekül a háború közepén, karján egy gyerekkel. Ki utasítja el? Ki fogadja be? Övé-e a gyermek, ha nem ő szülte, de ő mentette meg az életét? Átmenetileg ismét béke lesz: a vér szerinti anya visszaköveteli a gyereket, akit egyszer már elhagyott. A korrupt országban egy korrupt bíró elé kerül az ügy. Mi lesz az ítélet? Gruse, a cseléd és Azdak, a bíró történetén keresztül A kaukázusi krétakör a segítségnyújtásról és a döntéshozás felelőségéről szól.”

([A kaukázusi krétakör \(katonajozsefszinhaz.hu\)](http://A_kaukázusi_krétakör_(katonajozsefszinhaz.hu)))

Acdak (bíró): „Rajzolj egy kört a padlóra. Állítsd bele a gyereket. Felperes és alperes, álljatok mindketten a gyerek mellé. Fogjátok meg a gyerek kezét. Az igazi anyának lesz ereje ahhoz, hogy a gyereket a körből a maga oldalára rántsa.”

3. Vitassuk meg a bíró magatartását! Hogyan érinti a kérdés tisztázásának ötlete az emberi viszonyokat, emberi jogokat, a gyermekjogokat?
4. Nézzük meg, éppen Tompa Andrea hogyan értelmezi a Brecht-művet a következő színházkritikájában!

„Brecht ezt a kivételes, sokat játszott darabját [A kaukázusi krétakör] 1944-ben írta. Egy német szerző egy szörnyű háború közepén-végén egy olyan darabot, amin valójában nem látszik, hogy éppen mi van a világban. Brecht már távol van a tűzfészekről, Amerikában él. A dráma az absztrakt, időtlen, távoli és a közeli, tapasztalható szoros egymásra hatásában születik. Azt fogja keresni, hogy a háborúban (és ab ovo) eltorzult ember mégis képes a jóra. Hogy a magára hagyott gyermeket hogyan viszi át, már-már fogában tartva, az anya, aki nem szülte őt. Nem szülte, de anyává válik általa. Ha tetszik, ez egy örökbefogadási dráma.”

(Tomba Andrea: Aki nem szülte őt. In: *Magyar Narancs*, 2017. július 15.: [Aki nem szülte őt|Magyar Narancs](#))

5. Térjünk vissza Tomba Andrea meséjéhez! Idézzük fel a mese befejezését! Mennyiben felel meg a mesék műfaji sajátosságainak ez a megoldás?
Gyűjtsük össze egy közös gondolattérképre az észrevételeinket!
6. Mindenki fogalmazzon meg egy tételmondatot, ami kifejezi, hogy számára miről szól ez a mese! Ismerjük meg egymás tételmondatait, csoportosítsuk őket!
A csoportosítás eredményeként alakítsunk megint csoportokat!
7. Minden csoport ugyanazt a feladatot kapja. Olvassuk el az alábbi részletet a kötetről, melyben a mese megjelent! Fogalmazzunk meg véleményt a kialakult helyzetről!
Gondoljuk végig, milyen szerepe lehet ezeknek a történeteknek a 21. században!

„A 2020 szeptemberében megjelent *Meseország mindenkié* mesekönyv ezidáig több mint 30.000 példányban kelt el, és 11 európai nyelven jelenik meg, a kötet angol fordítója pedig egyike volt azoknak, akik elnyerték a műfordítók legrangosabb díját. És míg a könyvet a Dunakanyarban levetették egy könyvtár polcáról, Rédei Dorottyát, a mesekönyv projekt-koordinátorát 2021-ben a világ 100 legbefolyásosabb embere közé sorolta a TIME.

Rédei Dorottya [...] arról [...] beszélt, hogy sok könyvesboltban – azon túl, hogy becsomagolva kell árulni a könyvet és nem lehet a kirakatban – egyenesen dugdossák azt a vásárlók előtt. [...] a második kiadásnál a nyomda nem engedte feltüntetni nevét, a későbbiekben pedig az egyesület egy szerb nyomdával tudott együtt dolgozni. Nagy M. Boldizsár arról is beszélt, hogy a mesekönyv az LMBT-ellenállás szimbóluma lett Magyarországon [...] azt hangsúlyozta, hogy a mese az egyik legerősebb műfaj, és azért van szükség a régi történetek újramesélésére, mert meg kell mutatni, hogy a hátrányos helyzetűeknek is ugyanakkora joguk van ahhoz, hogy hősök legyenek. Tomba Andrea, az egyik mese szerzője pedig arról beszélt, hogy mindaz, ami a *Meseország mindenkiével* történt, megrázott mindenkit, aki a projektben részt vett. Fájdalmas volt látni, ahogy megsemmisítik a munkáját, és ezzel jelképesen azt a családmódot is, amiről ő mint örökbefogadó szülő írt. Azt is kiemelte, hogy a szimbolikus rombolást, a könyvdarálást Magyarországon nem ítélték el a politikusok. Pedig nem az a normális állapot, amikor az irodalom üggyé válik.”

(Tomba Andrea: A Meseország Mindenkié egy ügy, egy szimbólum lett.

[Tomba Andrea: A Meseország Mindenkié egy ügy, egy szimbólum lett - Könyves magazin \(konyvesmagazin.hu\)](#)

VI. Aktualitások (25-30 perc)

Csoportokban dolgozva (a csoportok tetszőleges szempont szerint alakíthatók) olvassátok el a következő szövegrészleteket, és keressétek meg, a mese melyik pontjával mutat valamilyen párhuzamot az aktuális hír, komment! Fogalmazzátok is meg a párhuzamok lényegét! A megoldásokat csomagolópapíron rögzítve egymás elé is tárják a csoportok, így megismerhetik egymás véleményét.

Egy-egy részletre az érdeklődés szerint (és a felkínált részletek száma szerint) változó időtartamot szánhatnak az egyes csoportok!

(A hírek aktuálisan cserélendők, a konkrét csoporthoz igazítandók.)

A)

„Soha nem volt még ennyire magas a gyermektelen nők aránya Magyarországon, mint az utóbbi 4-5 évben – derül ki a Központi Statisztikai Hivatal kimutatásaiból. A 35-39 éves korosztálynak majdnem a negyede még gyermekvállalás előtt állt, miközben két évtizeddel ezelőtt a hasonló korú nőknek csak a tizede volt gyermektelen.

Magyarországon alapvetésnek számít az elképzelés, hogy akkor lehet valaki igazán boldog, az élhet teljes életet, akinek előbb-utóbb gyermeke születik. Ezt még azok is így vélik, akiknek amúgy nem születik egy sem [...]. A 2014 és 2016 között a témában több ütemben mélyinterjú felméréseket végző társadalomkutató [Szalma Ivett] szerint ezért is lehet, hogy ha egy nőnek mégsem születik gyermeke, azt többnyire szükségét érzi alaposan megindokolni.”

[\(Kényszerből maradnak gyermektelenek, többnyire mégis boldogabbak az egyedülálló nők, mint a családosak \(qubit.hu\) 2019/07/23\)](#)

B)

„Pintért nem először foglalkoztatja a gyerekvállalás és a gyermektelenség problematikája. A 2010-es Szutyokban az örökbefogadás ér rossz véget, Az Imádkozóban a lombikprogram. A két előadást nemcsak a téma kapcsolja össze, konkrét vizuális kulcsot is ad hozzá Pintér: az orvos karaktere a Szutyokban és Az Imádkozóban is szinte nem e világi feljebbvalóként jelenik meg, aki a színen átvonulva rezzenéstelen arccal, gépies hangon sorolja az orvostudomány triviáit. Az Imádkozóban az orvos (neve: Dr. Ridegh, játssza: Szabó Zoltán) fehér félmaszkban és köpenyben, kezében egy szál fehér liliommal (ami a római mitológiában Juno, a keresztényben Szűz Mária jelképe) magyarázza: negyven felett a természetes úton teherbe esés esélye ennyi, a vetélésé annyi, a lombikprogram sikerének esélye X százalék, a sikertelenségé Y.”

(Aradi Hanga Zsófia: Megtörtént a csoda, bár ne történt volna meg. 2022. október 07.
[Telex: Megtörtént a csoda, bár ne történt volna meg](#))

C)

„Mindenki ismer valakit, aki folyton beleüti az orrát mások dolgába, és valószínűleg már hallotta is akcióba lendülni, azaz megkérdezni a szingli rokont, miért nincs még szerelem az életében, vagy a 3 éve együtt járó párt, hogy mikor lesz már az esküvő, az egy gyerekes szülőket, hogy érkezik-e már a kistesó, esetleg [...]: »Miért nincs (még) gyereked?«

[...] Az idegesítő nagynéniket én például simán tudom kezelni, anélkül, hogy felhúzzam magam, de az idegen faggatózása már nálam is túlment a határon.

Néhány napja a barátommal és a kutyánkkal ültünk be egy taxiba. Üdvözölt minket a taxis, megkérdezte, milyen fajta a kutya, válaszoltunk, [...] de egyből megkérdezte [...], hogy gyerekekünk is van-e.

[...] erre még annyit hajlandó voltam válaszolni, hogy nem, nincs. Gondoltam, végeztünk az ismerkedéssel, azonban ő kicsit mérgesen visszakérdezett, hogy miért nincs, hát mit gondolunk magunkról, talán hogy húsz évesek vagyunk? Ennyi idősen már illene lennie. [...]

[...] akkor ránéztem a pasimra, és jeleztem neki, hogy most a leckéztetés percei következnek, és egy iszonyatos műbalhét rendeztem a taxis részére [...].

A hatalmas műsírásom alatt elmondtam neki, hogy azért nincs, mert 5 éve próbálkozunk, de sehogy sem akar összejönni, és hogy mennyire fájó pontra sikerült rátapintania. Hozzátettem, már 1 hónapja nem is beszélünk róla, annyira nehéz ez számunkra, és most inkább szeretnék kiszállni, mert rettentően megsértett.

Hebegett habogott, azt sem tudta hirtelen, hogy mit mondjon, majd csendben elnézést kért, és félrehúzódott.

Nem azért adtam neki elő, mert ez lenne az igazság, és nem is azért, mert csütörtök éjszaka nem volt jobb dolgom, mint egy kis trollkodás, hanem azért, mert nem egy embert ismerek, akinek pontosan ez a története, és elképzelni ugyan nem tudom, milyen fájdalmat érezhet, amikor ilyet kérdeznek tőle, sőt, leszidják azért, mert nem reprodukált még szép utódokat, de megérteni, belegondolni képes vagyok az ő helyzetébe.”

[\(Nem illik megkérdezni, miért nincs valakinek gyereke \(joy.hu\)\)](#)

D)

„Emberölés gyanúja miatt folytat eljárást a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság egy 15 éves emődi lánnyal szemben, miután a lány február 24-én este családi házuk udvarán megszült, a gyermeket azonban otthagya ellátatlanul a szomszéd kertjében.

A 15 éves lány rosszul lett, és kórházba szállították, ott derült ki, hogy nem sokkal korábban szült. A rendőrök végül megtalálták az újszülöttet, akit kórházba szállítottak, de meghalt.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság az őrizetbe vett 15 éves gyerekekkel szemben előterjesztést tett letartóztatásának ügyészi indítványozására. ([police.hu](#))”

[\(Emberöléssel gyanúsítanak egy 15 éves emődi lányt, aki magára hagyta gyermekét, miután szült \(444.hu\)\)](#)

E)

„2022-ben jellemzően csökkentek a jövedelmeket, valamint a foglalkoztatást terhelő adók és járulékok, aktuális mértékük azonban hangsúlyos különbségeket mutat a vizsgált országokban - olvasható ki a Mazars idén már 10. alkalommal megjelent közép- és kelet-európai

adóbrósúrájából. A gyermektelen munkavállalók esetében az adóterhelés még mindig kimagasló Magyarországon európai összehasonlításban.”

[\(A gyermektelen dolgozókat nagyon megadóztatja a magyar állam - Portfolio.hu\)](#)

F)

„Hiszen minden gyermek elsősorban a biológiai szülője gyermeke, legyen akármilyen anyagi helyzetük vagy támasz nélküli családjuk. Minden gyermeknek a szüleinél van a helye, így az örökbeadás csak akkor lehet megoldás, ha nincs más lehetőség a gyermek elhelyezésére. A kismamának lehetőséget kell adni, hogy ha a szülés után az anyai érzései képessé teszik a gyermek nevelésére, emellett dönthessen.

Nyílt és titkos örökbeadás esetén is lehetnek félelmek, szorongások. Hogy is lesz, ha a vér szerinti szülő visszavonja a szülői felügyeleti jogáról szóló lemondó nyilatkozatát? Erre 2014. március 15-től van lehetősége az örökbe adó szülőnek nyílt örökbeadás esetén. A titkos örökbeadásoknál már korábban is így volt. Mindkét esetben a gyermek hathetes koráig lehet ezt megtenni, anyának és apának egyaránt, de nem bármilyen okból [...].

[...] gondolkozunk azon, hogy az örökbeadást védettebb helyzetbe hozzuk, hogy az apasági perek viszonya az örökbeadáshoz rendezettebb legyen.[...] Az anyának el kell mondani minden olyan lehetőséget, ami segíti, hogy megtartsa a gyermekét, és ha tudható, hogy ki az apa, neki is meg kell tennie a lemondó nyilatkozatot.”

(Frivaldszky Edit: Visszavonható az örökbe adás? Avagy a rettegett hat hét. 2019. 09.13.

[Visszavonható az örökbe adás? Avagy a rettegett hat hét \(kepmas.hu\)](#)

VII. Kilépő (7-1 perc)

Mindenki gondolja át, melyik téma miatt vált számára fontossá ez a mese! A véleménykifejezés módja lehet verbális, de ha az idő ezt nem engedi, akkor lehet a foglalkozás alatt elkészült csomagolópapírokon elhelyezett egyéni jelekkel is megmutatni.